

A szegénység megölte — a pesti kuglisportot is

Megszűntek a régi híres tekepályák — A dicső multról beszélget a kocsmáros és a tekeversenyek hőse

„A pénzügyigazgatóság megállapítása szerint a vendégek és kocsmák tekepályáinak túlnyomórésze megszűnt. A pályák fenntartási költségeinek drágasága és a vendégek számának állandó csökkenése az oka a régi, kedélyes szórakozás megszűnésének.

A kuglipályák haláláról szóló hivatalos közleményt — azt is lehetne mondani: gyászjelentést — néhány nappal ezelőtt adták ki. A szüksésvé jelentést a tekesport kedvelői és a kuglicsáták egykori hősei mély megilletődéssel olvasták. Szomorúan állapították meg, hogy a rohanó idők ismét elpusztítottak egy kedves emléket.

A pénzügyigazgatóság az adóvallomási tvek adataiból értesült a kuglipályák kimúlásáról. A vendéglősök és kocsmárosok közül az idén — amikor az 1934. évre szóló adóvállomást kellett megírni — már csak néhányan írták a „szórakozáshoz szükséges felszerelések felsorolása” című rovatba, hogy tekepálya áll nagybecsű vendégeik rendelkezésére.

Az újságíró nekrológot akart írni az érdekes halotról és elindult, hogy a vonatkozó adatokat összegyűjtse...

Egy fröccs és más semmi...

A most halálraítélt és a már nagyrészt romokban álló Tabán, valamint Buda, Óbuda kiskocsmái voltak híresek tekepályáikról. Nagy kuglicsáták, viharos bajnokságok zajlottak le azokban, főleg vasárnaponként.

Régi budai kocsmát kerestünk fel, amelynek falára szegezett címtáblán, mint csalogató ott áll: *elsőrangú fedett kuglipálya.*

Amikor a kiskocsmába belépünk, az egyik asztal mellől feláll a tulajdonos. Néhány másodperccel ezelőtt még snapszélizott vendégeivel.

Rátérünk látogatásunk céljára.

— *Bizony már nálam sem lehet kuglizni mondja szomorúan. Lebontattam a pályát. Tessék a sarokba nézni, ott a kályha mellett összerakott fadarabok a pálya tetőszerkezetéből valók...*

Leülünk egyik asztalhoz, amely mellett a kocsmáros összes vendége — szám szerint három személy — kártyáztat. Az egyikük, *Jakubicz úr híres, régi kuglizó.* Több bajnokságot nyert. Talán, mintha egy kedves halott barátról lenne szó, megindul a beszélgetés.

— *A szegénység gyilkolta meg a kuglipályát — állapítja meg a vendéglős. — Azelőtt mindenre volt pénz, ma nincs semmire sem. Azelőtt a férfiak, ha szabad idejük volt, eljöttek a kocsmába. Eltek, ittak, kugliztak... De mostanában? Bejön a régi törzsvendég, megáll a sarknál szégyenli, hogy kevés a pénze, állva megiszik egy fröccsöt, azután elmegy... Egy fröccs és más semmi — mondja be, amikor fizet...*

Azután rátér arra, hogy sokba kerül a pálya fenntartása, mert mindig újítani kell a felszerelést. Az ő kuglipályájának futótete disznósörtyűgolyó és disznóvér keverékéből készült. Sokszor kellett javíttatni. Drágák a babák, a golyók sokba kerültek, ha a dob, vagy golyóvályú reparálásra szorult. Most egy 30 méteres új, fedett tekepálya építéséhez és felszereléséhez *legalább 3000 pengő szükséges.* Honnan vegyen egy kocsmáros ilyen nagy összeget, amikor néha csak 2—3 pengő az egész napi bevétel?...

Aki kilencet ütött egy dobásra

Egy pillanatra csend támad. *Jakubicz úr, a egyébként szorgalmas borbélymester, átveszi szót:*

— *Bizony, rosszak a viszonyok. Hol van már az a híres kompánia, amelyik itt szokott találkozni és kuglizni?*

Felcsillan a szeme, amikor a régi híres mérnökzözekekről beszél. Röpködnek a szakkifejezések: *lux, zsinór, hurka...*

Bevalljuk, hogy mint a legtöbb mai fiatal ember, bizony mi sem ismerjük a nemes sport szabályait és azt sem, hogy miképpen folytak le a versenyek.

Jakubicz magyaráz:

— *Azt minden gyerek tudja, hogy kilenc babának nevezett figura áll a pálya végén a dob alatt. A legmagasabb bábú a király. A játékos a kezében tartott golyót meglóditja s az elindul a futópálya deszkáján, majd tovább fut az agyag pályán. Attól függ minden, hogy ki hány bábút tud egy dobásra leütni. Nagyon híres kuglizó volt a biztoskezü *Burger, aki sokszor ütött rekordot — kilenc bábút — egy dobásra...**

Kiderül, hogy bonyolult szabályai vannak a kedélyes sportnak. A *dux-partit* például két 5 b

főből álló csapat játssza. Minden résztvevő háromszor dob s az a csapat a nyertes, amelynek tagjai összesen a legtöbb figurát döntötték le...

— *Hej — sóhajt fel a derék borbélymester — látott volna engem játszani! Olyan „hurkákat” ütöttem, hogy mindenkinek elállt a szeme, szája. Hurka az a része a dux-rendszerű versenynek, amikor egymás mögött álló három figurát kell ség sorain. Ha mesterdobást látták, amikor 6—9*

Ezután a hazárd „zsinór” játékról és a bunnókba játszott kuglisnapszerről beszél, amelyeknek emléke lassanként már a múlté...

Már csak vidéken kugliznak

A versenyekre tér át. A régi híres bajnokságok nehéz napjaira. A játékosokon kívül mindig nagyszámú szakértő közönség szemlélte a versenyek lezajlását. Egy-egy sikerült dobás után megelégedés moraja zúgott végig a közönség sorain. *Ha mesterdobást látták, amikor 6—9 bábút döntött a játékos egyszerre, felzúgott a taps.*

Ugy az egyéni, mint a csapatversenyek győztesei díjakat kaptak, néha pénzben, a legtöbbszor — borban.

A jővővü tekebajnokokat gyakran vidéki versenyekre is meghívták. *Ma már a fővárosban csak nagyritkán versengenek a nemes sport kedvelői. Néhány pálya ugyan van még, de hiányzik a kedély és a — pénz.*

Ezeket tudtuk meg a tekepálya haláláról kiadott gyászjelentés kiegészítésére.

*Jakubicz úr és a vendéglős, akik felváltva válaszoltak kérdéseinkre, ehallgatnak. A kályhában vidáman duruzsol a tűz, a kuglipálya egyik vörös lánggal égő darabja talán éppen a biztoskezü *Burgerről* regél, aki kilenc bábút tudott ledönteni egy ütessel...*

Ritter Alac r